

Vlaams
Parlement

ingediend op **605** (2015-2016) – Nr. 1
6 januari 2016 (2015-2016)

Voorstel van resolutie

van Yasmine Kherbach en Ingrid Pira

betreffende de nationaliteitsvoorwaarde
voor Vlaamse ambtenaren

TOELICHTING

De Vlaamse overheid als werkgever streeft naar evenredige arbeidsdeelname zoals decretaal bepaald werd op 8 mei 2002. Dat houdt in dat haar personeelsbestand de diversiteit van de Vlaamse samenleving weerspiegelt. Om ervoor te zorgen dat het personeelsbestand die diversiteit ook effectief weerspiegelt, is het noodzakelijk dat de toegang voor zowel contractuele als statutaire functies bij de Vlaamse overheid gewaarborgd wordt.

Voor contractuele functies is er bij de Vlaamse overheid geen enkele nationaliteitsbeperking. Voor statutaire functies daarentegen kunnen voorlopig alleen burgers van de lidstaten van de Europese Unie (EU), IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland solliciteren. En functies die vallen binnen de uitoefening van het openbaar gezag of de bescherming van de algemene belangen van de Vlaamse Gemeenschap, worden gereserveerd voor Belgen.

In antwoord op een schriftelijke vraag (*Vr. en Antw.* VI.Parl. 2014-15, 21 januari 2015, nr. 364) stelt minister Homans dat volgens haar een grondwetswijziging nodig is om de nationaliteitsvoorwaarde voor toegang tot overheidsambten bij decreet te kunnen herzien. De minister gaf verder te kennen dat zij pas een nieuw wetgevend initiatief wenst te nemen zodra de nationaliteitsvoorwaarde in de Grondwet volledig is opgeheven. Artikel 10, tweede lid, bepaalt daarover: "De Belgen zijn gelijk voor de wet; zij alleen zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen benoembaar, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere gevallen door een wet kunnen worden gesteld.". Artikel 10, tweede lid, van de Grondwet werd voor herziening vatbaar verklaard om net de nationaliteitsvoorwaarde voor toegang tot overheidsambten te kunnen aanpakken.

De minister erkent terecht de voordelen van de gevolgen van het opheffen van de nationaliteitsvoorwaarde: "Een volledige opheffing van de nationaliteitsvoorwaarde in de Grondwet heeft als voordeel dat de betwisting verdwijnt of het alleen statutaire dan ook contractuele functies betreft. Tevens vermijdt dit discussies over de voor Belgen voorbehouden functies die, in overeenstemming met de interpretatie van het Hof van Justitie, een rechtstreekse of onrechtstreekse deelneming aan de uitoefening van het openbaar gezag inhouden of die werkzaamheden omvatten strekkende tot bescherming van de algemene belangen van de Staat.". Daaruit wordt besloten: "Dergelijke maatregel zou het diversiteitsbeleid van de Vlaamse overheid zeker ten goede komen. Federale initiatieven in die zin zal ik dan ook aanmoedigen.". Ook bij de bespreking van de beleidsnota Inburgering en Integratie 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 137/4) erkende de minister dat er bij de federale overheid op kan worden aangedrongen om artikel 10 te herzien om gelijke toegang tot werk bij de Vlaamse overheid te garanderen.

In een recenter antwoord op een andere schriftelijke vraag (*Vr. en Antw.* VI.Parl. 2014-15, 25 september 2015, nr. 949) stelt de minister verder zeer terecht: "De nationaliteitsvoorwaarde blijft een onnodige drempel vormen bij de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid. De opheffing van artikel 10, tweede lid, van de Grondwet is een kleine, maar toch een belangrijke wijziging die tewerkstelling van personen met migratieachtergrond ten goede zal komen. Ik zal dit dossier blijven aankaarten bij de federale collega's."

Ook volgens de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Commissie Diversiteit is de zogenaamde nationaliteitsvoorwaarde een belangrijke drempel voor personen van allochtone afkomst. "De SERV en de Commissie Diversiteit vragen om werk te maken van een decreet en een eventuele aanpassing van artikel 10,

tweede lid, van de Grondwet zodat statutaire betrekkingen ook effectief kunnen worden opgesteld voor niet-EER-onderdanen.”¹.

En ook de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) adviseerde eerder al om de nationaliteitsvereiste aan te passen: “In this context, the authorities should consider eliminating citizenship requirements for statutory public sector jobs, with only narrowly-defined exceptions.”².

Op federaal niveau werden overigens reeds verschillende voorstellen tot wijziging van artikel 10, tweede lid, van de Grondwet ingediend³.

De werkzaamheidsgraad van niet-EU-burgers ligt in Vlaanderen op 44 percent. Daarmee lopen we achterop in Europa. De overheid heeft als werkgever een voorbeeldfunctie. Het is dan ook logisch en noodzakelijk dat de Vlaamse Regering op korte termijn actie onderneemt om het openbaar ambt verder open te stellen.

Yasmine KHERBACHE
Ingrid PIRA

¹ http://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_ADV_20141208_GelijkeKansen_Diversiteitsplan_2015.pdf, p. 12.

² OESO Economic Surveys Belgium, februari 2015.

³ Zie bijvoorbeeld (1) Voorstel tot herziening van artikel 10, tweede lid, tweede zinsdeel, van de Grondwet, Bert Anciaux en Güler Turan, 6-121/1, 24 november 2014, <http://senate.be/www/?MIval=/dossier&LEG=6&NR=121&LANG=nl>; (2) Voorstel tot herziening van artikel 10, tweede lid, tweede zinsdeel, van de Grondwet teneinde de burgerlijke bedieningen open te stellen voor eenieder die op rechtmatige wijze in ons land is gevestigd, Sabine de Bethune, Brigitte Grouwels, Steven Vanackere, Peter Van Rompuy, Sonja Claes Cindy, Franssen en Johan Verstreken, 6-220/1, 2 juli 2015, <http://senate.be/www/?MIval=/dossier&LEG=6&NR=220&LANG=nl>.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het SERV-advies over 'Gelijke kansen en diversiteit – plan 2015 Vlaamse overheid' van 8 december 2014;
 - 2° de verklaring tot herziening van de Grondwet van 25 april 2014;
 - 3° de eerdere antwoorden van minister Homans op schriftelijke vraag nr. 364 van 21 januari 2015 en op schriftelijke vraag nr. 949 van 25 september 2015;
 - 4° de aanbeveling van de OESO van februari 2015;
 - 5° het ruime draagvlak over de partijgrenzen heen;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° de nationaliteitsvoorwaarde voor Vlaamse ambtenaren onmiddellijk op de agenda te zetten voor ambtelijk en politiek overleg met de federale overheid, met het oog op een zo snel mogelijke openstelling van het openbaar ambt voor statutaire functies bij de Vlaamse overheid;
 - 2° een dossier voor te bereiden over deze kwestie en dit dossier te agenderen op het volgende Overlegcomité;
 - 3° ondertussen het aangepaste Vlaamse kader (decreet en uitvoeringsbesluiten) voor te bereiden zodat bij de inwerkingtreding van het nieuwe grondwetsartikel de openstelling van het statutaire ambt ook voor de Vlaamse overheid onmiddellijk realiteit zal worden.

Yasmine KHERBACHE
Ingrid PIRA